

Much ado about bilingual exams

Jak skutecznie przygotować się do dwujęzycznej matury ustnej z języka angielskiego

DOI: 10.47050/jows.2025.1.37-44

Coraz więcej szkół średnich otwiera oddziały dwujęzyczne, które umożliwiają uczniom zdawanie egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym. Dla uczniów takiego oddziału egzamin pisemny jest obowiązkowy, a ustny – opcjonalny. Warto się zastanowić, jak (bardzo) różni się egzamin ustny bez określonego poziomu od egzaminu ustnego dwujęzycznego i w jaki sposób należy przygotowywać do niego młodzież.

MATEUSZ OSTALAK

II LO z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. E. Plater w Sosnowcu

MUCH ADO ABOUT BILINGUAL EXAMS. HOW TO EFFECTIVELY PREPARE FOR AN ORAL BILINGUAL MATURA EXAM

Nowadays more and more schools are preparing their students for bilingual matura exams. Certain steps should be taken and specific techniques ought to be implemented in order to achieve the final goal – passing the final exams with flying colors. This article is going to focus on some basic information concerning oral bilingual matura exam and certain procedures which must be taken into account. This article also covers the description of two oral tasks together with some practical tips which are useful in preparing students for these kinds of exams. One can also find something more about grammatical and lexical structures which are necessary in order to deliver an effective speech.

KEY WORDS: BILINGUAL MATURA EXAM, ORAL EXAM, STIMULATING MATERIAL, PRESENTATION SKILLS

Egzamin ustny dwujęzyczny wymaga od uczniów kompetencji językowych na poziomie B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi) według *Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego*. Najważniejszym celem części ustnej egzaminu maturalnego na poziomie dwujęzycznym jest ocena sprawności mówienia u zdającego, który musi zademonstrować niezwykle wysoką kompetencję komunikacyjną. Zgodnie z wymaganiami ogólnymi zawartymi w podstawie programowej zdający w części ustnej ma wykazać, że potrafi tworzyć złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne dłuższe wypowiedzi ustne, wykorzystując przy tym przekonujące argumenty (MEN 2018: 52). Na tym etapie od ucznia wymaga się również umiejętności przetwarzania tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu trudności. To właśnie odróżnia egzamin ustny dwujęzyczny od egzaminu ustnego bez określonego poziomu, na którym uczeń ma za zadanie przekazać daną informację w sposób komunikatywny, tak aby została zrozumiana przez egzaminatora (CKE 2024: 154).

Część ustna egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym trwa około 15 minut. Zestaw egzaminacyjny składa się z dwóch zadań. Zanim uczeń przystąpi do właściwej części egzaminu ustnego, musi odpowiedzieć na dwa albo trzy pytania wstępne, na które odpowiedź nie podlega ocenie egzaminatora. Pytania te zwykle dotyczą zainteresowań osoby zdającej oraz jego/jej życia prywatnego. Po takiej 1-minutowej rozmowie zaczyna się właściwa część egzaminu ustnego.

Zadanie pierwsze trwa około 4 minut i jest to rozmowa na podstawie materiału stymulującego. W tym zadaniu znajdują się dwa zdjęcia (jedno w części A i drugie w części B). Do każdego zdjęcia przewidziane jest jedno pytanie, na które uczeń musi odpowiedzieć w stopniu zadawalającym. W części C znajduje się trzecie pytanie, które dotyczy obu zdjęć zamieszczonych w zestawie. Pytania sformułowane są w języku angielskim.

Zadanie drugie trwa około 10 minut i jest to prezentacja ucznia w języku angielskim na jeden z tematów określonych w podstawie programowej. Zadanie to składa się z dwóch części. W części a uczeń wygłasza prezentację na temat zamieszczony w jego zestawie. W swojej prezentacji uczeń ma za zadanie omówić temat, odnosząc się do trzech różnych aspektów wyszczególnionych w poleceniu zadania, które jest sformułowane w języku polskim. W części b tego samego zadania egzaminator w języku angielskim zadaje uczniowi trzy pytania związane bezpośrednio albo pośrednio z tematem prezentacji. Pytania nie są widoczne w zestawie dla ucznia. Wypowiedzi ucznia powinny być rozbudowane i dogłębnie uzasadnione. W trakcie wypowiedzi ucznia egzaminator ma za zadanie kierować rozmową w taki sposób, aby uczeń nie zgodził się z nim, negocjował albo musiał użyć innych dodatkowych argumentów, które potwierdzą jego przekonanie w danym temacie (Sobierska-Paczesny i Day 2022: 7).

Metodologia badań

Na potrzeby tego artykułu przeprowadzono badanie o charakterze *action research*. Celem było sprawdzenie potrzebnych do zdania matury ustnej na poziomie dwujęzycznym kompetencji językowych uczniów klasy czwartej dwujęzycznej, a także sposobu, w jaki nauczyciele powinni przygotować swoich uczniów do tego egzaminu na podstawie badanej grupy uczniów. W trakcie postawiłem również następujące pytania badawcze:

1. Czy poziom słownictwa używany przez uczniów na tym etapie edukacyjnym można uznać za zaawansowany i w jaki sposób można to wykorzystać podczas tego egzaminu?
2. Czy struktury gramatyczno-leksykalne używane na tym etapie edukacyjnym są zaawansowane i w jaki sposób mogą być wykorzystane podczas prezentowania wypowiedzi?
3. Czy uczeń na tym etapie edukacyjnym ma trudności z argumentowaniem i popieraniem swoich poglądów konkretnymi przykładami?
4. Czy uczeń potrafi dostrzegać podobieństwa i różnice w odpowiadaniu na pytania porównujące?

Uczniowie klasy czwartej liceum ogólnokształcącego stanowią docelową grupę, która będzie zdawać egzamin ustny na poziomie dwujęzycznym w maju 2025 roku. Są to uczniowie klasy dwujęzycznej, w której tygodniowa liczba lekcji języka angielskiego w poszczególnych latach nauki wynosiła:

- ➔ w klasie pierwszej – 7 lekcji,
- ➔ w klasie drugiej – 9 lekcji,
- ➔ w klasie trzeciej – 8 lekcji,
- ➔ w klasie czwartej – 7 lekcji.

Uczniowie tej klasy w pierwszym roku nauki zaczęli korzystać z podręcznika *New Password* na poziomie B2. W klasie drugiej obowiązywał ich podręcznik *New Password B2+/C1*, a w klasie trzeciej i czwartej podręcznik *New Password C1/C2* oraz dodatkowe materiały uzupełniające i przygotowujące do matury dwujęzycznej.

Uczniowie klasy czwartej (15 osób) dwukrotnie wzięli udział w obserwacji jawnej podczas bloku składającego się z dwóch 45-minutowych lekcji. W trakcie tych czterech lekcji pracowali z zestawami ustnymi matury dwujęzycznej. Na początku każdego zadania mogli pracować w parach, a następnie każdy z nich indywidualnie wykonywał przydzielone zadania. W trakcie odpowiedzi uczniów odnotowano używane przez nich struktury gramatyczno-leksykalne oraz najczęściej popełniane błędy. Godne uwagi były również fragmenty ich wypowiedzi, które zawierały elementy niezbędne do wykonania danego zadania maturalnego.

Rozmowa na podstawie materiału stymulującego – analiza pierwszego zadania

Jak już wcześniej wspomniano, zadanie pierwsze składa się z dwóch obrazków i trzech pytań sformułowanych w języku angielskim i widocznych dla ucznia w jego zestawie. Przygotowując uczniów do rozwiązywania tego zadania, nauczyciele powinni udzielić kilku ważnych wskazówek.

Nie opisuj obrazków z zestawu

Opisywanie obrazków podczas matury ustnej dwujęzycznej to jeden z najczęstszych błędów popełnianych przez uczniów. Na tym etapie – w przeciwieństwie do egzaminu ustnego bez określonego poziomu – wymaga się od uczniów wnikliwej i różnorodnej analizy zaprezentowanego materiału ikonograficznego. Pytanie pierwsze, które znajduje się nad obrazkiem A, brzmi: „Czy kiedykolwiek zdecydowałbyś się na wybudowanie albo kupienie domu w takim miejscu? Dlaczego?”. Widząc takie pytanie, uczeń uświadamia sobie, że nawet bardzo szczegółowy opis obrazka nie pomoże mu w udzieleniu prawidłowej odpowiedzi. Zdjęcia zamieszczone w zestawie dla ucznia powinny służyć za materiał stymulujący, który będzie dla niego źródłem argumentów i dodatkowych uzasadnień. Z tym związana jest kolejna wskazówka, o której należy pamiętać podczas przygotowywania uczniów do tego typu zadania.

Rys. 1. Przykładowe zadanie pierwsze z zestawu dla zdającego

Zestaw	Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym Wersja dla zdającego
2.	

Zadanie	🕒	4 minuty
1.		

A

Would you ever consider building or buying a house in a place like this?
(Why? / Why not?)

B

Why have the people who live behind this gate decided to employ a security guard?

C

What do the places presented in both photographs have in common and how do they differ as far as safety is concerned?

Źródło: CKE 2024.

Przeprowadź dogłębną analizę popartą przykładami reprezentującymi różne punkty widzenia

Aby wypowiedź ucznia była wyczerpująca, zaleca się rozpatrzenie danego problemu z różnych punktów widzenia i powoływanie się przy tym na różne aspekty. W przypadku podanego zadania można uwzględnić następujące kwestie:

- ➔ poczucie bezpieczeństwa, które wiąże się z mieszkaniem w takim miejscu;
- ➔ kwestie finansowe, które wiążą się z kupnem albo wybudowaniem domu w takim miejscu;
- ➔ zachowanie równowagi środowiskowej i ekologicznej (nadmorski teren, z dala od terenów przemysłowych, życie w zgodzie z naturą).

W zależności od tego, czy uczeń będzie za mieszkaniem w takim miejscu czy przeciw niemu, powyższe aspekty zapewnią jego wypowiedzi różnorodność i ukazanie różnych punktów widzenia. Przykładowe wypowiedzi uczniów w zakresie pytania pierwszego były następujące:

Student A: Were I to have a chance, I would consider living in such a place. First of all, this place is located far away from hustle and bustle of the city. This factor is the most crucial for me since I am allergic to all substances which may be found in polluted air.

Student B: I wouldn't like to build my house in this place since the area around this house seems to be too dangerous. The house located on the rocks, or on the coast near the sea may collapse at any time. You are not able to predict any natural disaster (for example tsunami and rough waves) which could contribute to eroding this area.

Student C: Honestly speaking, I wouldn't mind living in this place owing to the fact that I would have stunning views and I could feel freedom there. However, on the other hand, there would be no one around me so I would be afraid that somebody could rob my house or do some harm to me or my family. It is also important to mention the fact that living in a place like this would mean spending many hours on commuting to the nearest city or town. That could be troublesome.

Pokaż dwie strony medalu

Wypowiedź ucznia C bardzo wyraźnie demonstruje, że można wskazać zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty danej sytuacji. Oczywiście, jeśli uczeń opowie się za wyborem danej opcji, to jego argumenty będą przemawiać na jej korzyść. Nie jest jednak błędem pokazanie, że istnieją również minusy danego wyboru. Zastosowanie takiej techniki dowodzi, że uczeń potrafi spojrzeć na daną sytuację z różnych punktów widzenia.

Używaj zaawansowanych struktur gramatyczno-leksykalnych i rozmaitych zwrotów

Przy wypowiedzi ustnej uczeń jest również oceniany za to, jak bardzo zaawansowanych struktur gramatycznych oraz leksykalnych użyje do zaprezentowania danego tematu. Uczeń może uzyskać maksymalnie 5 punktów w kategoriach: zakres środków leksykalno-gramatycznych oraz poprawność środków leksykalno-gramatycznych. W takim przypadku powinien on wykazać się szerokim zakresem słownictwa, środków frazeologicznych i struktur gramatycznych na poziomie C1. Struktury gramatyczne, które sprawią, że uczeń uzyska w tej kategorii maksymalną liczbę punktów, to np.:

- a. inwersja stylistyczna: *on no account would I opt for living in a place like this* (pod żadnym pozorem nie wybrałbym opcji mieszkania w takim miejscu), *rarely can we observe houses which are guarded by security* (rzadko kiedy możemy zobaczyć, że domy są chronione przez pracowników ochrony);
- b. inwersja stylistyczna w okresach warunkowych: *were I to choose the best solution, I would...* (gdybym miał wybrać najlepsze rozwiązanie, to bym...), *had I been robbed before I would hire a personal security* (gdybym został wcześniej obrabowany, zatrudniłbym prywatnego ochroniarza);

- c. strona bierna i konstrukcje osobowe i nieosobowe: *this option may be perceived as a hazardous one* (ta opcja może być postrzegana jako niebezpieczna), *the house may have been robbed before so...* (ten dom mógł być obrabowany wcześniej, więc...), *it is commonly known that...* (powszechnie uważa się, że...), *people living in such places are believed to be more adventurous* (o ludziach mieszkających w takim miejscu mówi się, że są żądni przygód);
- d. tryb łączący: *if only I had a chance...* (gdybym tylko miał okazję...), *supposing you could protect your house, what would you do?* (zakładając, że mógłbyś ochronić swój dom, co byś zrobił?), *it is essential that people learn how to protect the environment* (to ważne, żeby ludzie nauczyli się, jak chronić środowisko), *it is desirable that people do their best to feel safe in different places* (wskazane jest, żeby ludzie zrobili wszystko, co w ich mocy, aby czuć się bezpiecznie w różnych miejscach);
- e. konstrukcje imiesłowne: *having considered all the options, I think that I would...* (rozważywszy wszystkie opcje, myślę, że...), *the house located near the coast seems to be...* (dom ulokowany blisko wybrzeża wydaje się...), *thinking about pros and cons I think I would...* (rozważając plusy i minusy, myślę, że...).

Zaprezentowane powyżej konstrukcje gramatyczne podniosą poziom językowy wypowiedzi uczniów. Poza konstrukcjami gramatycznymi należy również pamiętać o urozmaiconym i zaawansowanym słownictwie (*Oxford Advanced Learner’s Dictionary 2020*), np.:

- a. używaniu dużej liczby synonimów: słowo *because* można zastąpić zwrotami: *due to the fact, owing to the fact, since, for, on the grounds that*. Jeśli uczeń chce opowiedzieć o zaletach i wadach danej sytuacji, może użyć następujących zwrotów: *pros and cons, advantages and disadvantages, pluses and minuses, the benefits outweigh the costs, on the one hand and on the other hand*;
- b. używaniu łączników: po pierwsze (*firstly, first of all, to start with*), po drugie (*secondly, second of all*), co więcej, ponadto (*moreover, what is more, furthermore, additionally, in addition*), jednakże (*albeit, however, nevertheless, nonetheless, despite, although*);
- c. używaniu słownictwa na poziomie zaawansowanym: *spark off* (zamiast *initiate*), *unravel* (zamiast *solve*), *juxtapose* (zamiast *contrast*), *enumerate* (zamiast *point out*), *detrimental* (zamiast *harmful*), *disheartened* (zamiast *discouraged*), *ferocious* (zamiast *furious*), *benign* (zamiast *simple*), *cogent* (zamiast *convincing*).

Trzecie pytanie również może się okazać problematyczne dla ucznia. To standardowe pytanie, które najczęściej pojawia się w zestawach ustnych i również wymaga wykazania się wiedzą oraz umiejętnościami porównywania i wyciągania wniosków. Pytanie brzmi: „Co łączy, a co dzieli miejsca zaprezentowane na obu obrazkach, jeśli chodzi o kwestie bezpieczeństwa?”. W tym przypadku najskuteczniejszą techniką pracy z uczniami jest stworzenie tabeli, w której zostaną wypisane cechy wspólne i cechy odróżniające te dwa zdjęcia.

Tab. 1. Cechy wspólne i odróżniające zaprezentowane zdjęcia

CECHY WSPÓLNE	CECHY ODRÓŻNIAJĄCE
a) Prywatność i ekskluzywność – zarówno pierwsze, jak i drugie miejsce zostało zaprojektowane, aby zapewnić prywatność. Dom usytuowany na klifie jest odizolowany od pozostałej części miasta, a dom na drugim obrazku jest strzeżony przez wynajętego ochroniarza.	a) Kwestia bezpieczeństwa – dom na klifie prawdopodobnie znajduje się w bezpieczniejszej lokalizacji ze względu na utrudniony dostęp do tego miejsca (teren nadmorski, odległy od centrum miasta i cywilizacji). Dom pokazany na drugim zdjęciu jest zapewne położony w centrum bogatej dzielnicy i musi być chroniony za pomocą nowoczesnej technologii (monitoring) oraz ochrony osobistej (personel).
b) Niecodzienna lokalizacja i atrakcyjność miejsca – dom na pierwszym zdjęciu jest położony na klifie, który oferuje zapierające dech w piersiach widoki, a drugi dom prawdopodobnie znajduje się w dobrze utrzymanym i zamożnym sąsiedztwie, być może na osiedlu strzeżonym.	b) Kwestie związane z zagrożeniem – dla domu na klifie zagrożeniem mogą być naturalne kataklizmy (podmywanie, trzęsienie ziemi, tsunami), a drugi dom może być narażony na włamania.

Źródło: opracowanie własne.

Podczas przygotowywania uczniów do opracowania tego rodzaju zadań należy pamiętać, że co najmniej dwa argumenty muszą być użyte do zaprezentowania cech wspólnych i dwa argumenty do podkreślenia różnic. Argumenty zestawione w tabeli 1 jasno obrazują, że do zaprezentowania własnego stanowiska niezbędna jest również wieloaspektowość i różnorodność. Dodatkową zaletą wykonywania tego zadania jest używanie zwrotów ukazujących perspektywę, z której będziemy rozpatrywać dane rozwiązanie, np.: *from economic point of view* (z ekonomicznego punktu widzenia), *from political standpoint* (z politycznego punktu widzenia), *when it comes to safety issues* (jeśli chodzi o kwestie bezpieczeństwa), *as far as environmental issues are concerned* (biorąc pod uwagę aspekty środowiskowe).

Prezentacja ustna tematu – analiza drugiego zadania

Wyzwaniem, które czeka na ucznia w zadaniu drugim, jest wygłoszenie prezentacji w języku angielskim na podany w języku polskim temat. Zagadnienie zawsze składa się z trzech elementów, które uczeń musi uwzględnić w swojej wypowiedzi. Czas przeznaczony na jej zaprezentowanie odpowiedzi wynosi 3 minuty. Następnie uczeń musi odpowiedzieć na trzy pytania zadane przez egzaminatora i dodatkowe pytania, które będą zadane w trakcie wypowiedzi zdającego. Przygotowując do rozwiązywania tego zadania, nauczyciele powinni dać uczniom kilka ważnych wskazówek.

Pamiętaj o poprawnej kompozycji prezentacji

Czym jest zatem kompozycja wypowiedzi ustnej? Kompozycja to nic innego jak wyodrębnienie wstępu, rozwinięcia oraz podsumowania danej wypowiedzi. Należy pamiętać o tym, że każdemu elementowi trzeba poświęcić tyle samo czasu i uwagi. Tworząc taką wypowiedź, uczeń musi mieć na uwadze to, że rozwinięcie powinno być najbardziej rozbudowane, a wstęp i zakończenie nie powinny być dłuższe od głównej części prezentacji.

Rys. 2. Przykładowe zadanie drugie z zestawu dla zdającego

Wypowiedz się na temat podany poniżej. W swojej wypowiedzi musisz przytoczyć argumenty odnoszące się do podanych aspektów.

Czy w dzisiejszych czasach możliwe jest bycie zdrowym przez długie lata?

- postęp medycyny
- żywność
- środowisko

Czas przeznaczony na przygotowanie się do odpowiedzi: ok. 2 minut.

Czas przeznaczony na wypowiedź: do 3 minut.

Źródło: CKE 2024.

Pamiętaj o wysokim stopniu złożoności argumentacji

W tym przypadku uczeń musi mieć na uwadze różnice między argumentacją prostą a złożoną. Argumentacja prosta skupia się wyłącznie na doświadczeniach osoby mówiącej i doświadczeniach osób, które bezpośrednio mogą być związane z osobą mówiącą. Podczas ustnej matury dwujęzycznej uczeń musi się wykazać znajomością argumentacji złożonej, która obejmuje znacznie szerszy kontekst oraz różne perspektywy (polityczne, społeczne, ekonomiczne, globalne). Argumenty w tym przypadku muszą być poparte konkretnymi przykładami.

Przed przystąpieniem do takiego zadania zaleca się wykonanie przykładowego szablonu wypowiedzi (jak poniżej) zawierającego najważniejsze części kompozycji wraz z informacjami, które powinny się tam znaleźć.

1. Wstęp

- określenie głównego celu wypowiedzi: „Czy dzisiejsze czasy stwarzają nam dobre warunki do tego, żeby być zdrowym przez długie lata?”;
- zajęcie konkretnego stanowiska w tej rozprawie – w takich wypowiedziach wskazane jest, aby uczeń odniósł się do tematu bardziej bezpośrednio (*in my opinion, as far as I am concerned, from my point of view, to my mind*) albo pośrednio (*while many may think that, it is commonly believed, it is true that while many people...*);
- krótkie wspomnienie tego, jakie aspekty będą poruszane w przemówieniu (postęp medycyny, żywność i środowisko).

2. Rozwinięcie

W tym miejscu najważniejsze jest znalezienie solidnych argumentów (zalecane 2–3) do każdego z wymienionych w poleceniu aspektów.

- a. postęp medycyny:
 - nowoczesne metody leczenia (innowacje technologiczne, terapie genowe, chirurgia robotyczna, łatwy dostęp do operacji plastycznych);
 - profilaktyka i diagnostyka (rozwój badań diagnostycznych, testy genetyczne, klonowanie);
 - dostęp do szczepionek i leków (szczepionki przeciw poważnym chorobom i leki kontrolujące przebieg przewlekłych schorzeń);
 - b. żywność:
 - dostęp do zdrowych produktów (produkty ekologiczne);
 - wzbogacanie żywności (witaminy i minerały);
 - świadomość dietetyczna (warsztaty na temat zdrowych diet, nadmierne dbanie o swoją wagę);
 - żywność modyfikowana genetycznie (GMO) i jej oddziaływanie na organizm człowieka;
 - c. środowisko:
 - jakość powietrza i wody (dbanie o środowisko, regulacje dotyczące ochrony środowiska);
 - tereny zielone w miastach (likwidacja zieleni na rzecz nowej zabudowy);
 - rozwijanie edukacji ekologicznej (pogadanki w szkołach, warsztaty, dni ziemi).
3. Zakończenie
- ogólne podsumowanie tematu i tego, co było przedstawione w trakcie prezentacji;
 - ustosunkowanie się do przedstawionych argumentów i przykładów (*it seems to me that, it appears to me that, one could think that...*).

Argumenty, które uczeń przedstawia, mogą przemawiać na korzyść danego tematu, ale mogą także na zasadzie kontrastu wskazywać wady i zalety danego rozwiązania. Poniższe przykładowe fragmenty wypowiedzi uczniów doskonale to obrazują.

Student A: One argument in favor of this topic is that nowadays we have access to various forms of treatments which can improve or save our life immediately. What is more, nowadays we can start protecting our life before some serious diseases appear.

Student B: It goes without saying that our life nowadays can be easier due to many ecological products and vitamins which help us stay healthy, it must be mentioned that more attention should be paid to environmental issues which are slightly neglected nowadays. Without green belts and better quality of air, soon we will suffer from many respiratory illnesses.

Ostatnim ważnym elementem w tworzeniu takiej wypowiedzi jest spójność i logika w prezentacji. Uczeń powinien mieć świadomość tego, że jego wypowiedź musi tworzyć logiczną całość. Spójność i logika powinny zostać zachowane nie tylko pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), lecz również pomiędzy argumentami.

Wnioski z badania

Przeprowadzone badanie pokazało, że grupa klasy dwujęzycznej wykazuje predyspozycje umożliwiające im podejście do egzaminu ustnego na poziomie dwujęzycznym. Poziom kompetencji językowych można uznać za zaawansowany i zgodny z CEFR (B2+/C1). W grupie 15-osobowej wszyscy uczniowie w swoich wypowiedziach używali słownictwa, które

pojawiło się w podręczniku ostatniej klasy (poziom C1/C2). Struktury gramatyczne nie sprawiły uczniom większej trudności. Wśród badanych 13 osób potrafiło wykorzystać bardziej zaawansowane struktury (inwersja stylistyczna, mieszane okresy warunkowe, tryb łączący). Żaden uczeń nie miał problemów związanych z argumentowaniem i popieraniem swoich racji konkretnymi przykładami. Uczniowie mieli wiedzę z zakresu polityki, historii i wiedzy o społeczeństwie, którą byli w stanie wykorzystać w swoim argumentowaniu. Problematyczne okazało się jednak zadanie, w którym uczniowie musieli dostrzec podobieństwa i różnice w obrębie danego pytania albo problemu. Przeprowadzone przeze mnie badanie pokazało, że bardzo pomocne w tej sytuacji jest zebranie podobieństw i różnic w formie tabelki. Zaprezentowane przykładowe struktury gramatyczno-leksykalne mogą stanowić dobrą bazę zarówno dla nauczycieli, chcących przygotować swoich uczniów do takiego egzaminu, jak i dla samych uczniów, którzy pragną rozwijać swoje kompetencje językowe na poziomie B2+/C1.

Dlaczego warto podejść do egzaminu na poziomie dwujęzycznym?

Zdecydowanie jest to egzamin przeznaczony dla uczniów oddziałów dwujęzycznych, w których tygodniowa liczba lekcji języka angielskiego jest większa w stosunku do pozostałych profili kształcenia. Jest wysoko punktowany, co ma znaczenie szczególnie wtedy, gdy uczeń zamierza aplikować na zagraniczne uczelnie lub chce studiować w języku obcym, zwłaszcza w krajach anglojęzycznych. Pomimo wysokiego stopnia trudności tego egzaminu dla uczniów jest to swojego rodzaju wyzwanie, które mobilizuje ich nie tylko do rozwijania znajomości języka obcego, lecz także poszerzania wiedzy z zakresu tematów, z którymi spotykają się na co dzień.

BIBLIOGRAFIA

- CKE (2024), *Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2024/2025*, Warszawa: Centralna Komisja Egzaminacyjna, <cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-maturalny-w-formule-2023/informatory/> [dostęp: 22.12.2024].
- MEN (2018), *Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia* (DzU. z 2024 r. poz. 1019), Warszawa: Ministerstwo Edukacji Narodowej.
- *Oxford Advanced Learner's Dictionary, t.10* (2020), Oxford: Oxford University Press.
- Sobierska-Paczesny, J., Day, J. (2022), *Kompendium do matury dwujęzycznej*, Warszawa: Macmillan Education.

Artykuł został pozytywnie zaopiniowany przez recenzenta zewnętrznego „JOwS” w procedurze *double-blind review*.

DR MATEUSZ OSTALAK Absolwent Uniwersytetu Śląskiego, nauczyciel mianowany języka angielskiego w II LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. E. Plater w Sosnowcu, egzaminator OKE. Autor artykułów z zakresu językoznawstwa i metodyki nauczania języka angielskiego.